

Jaarverslag 2018

Inleiding

VNG Gelderland heeft een stevig jaar achter de rug. Een jaar waarin de Gelderse gemeenten na de raadsverkiezingen nieuwe colleges hebben gevormd en ook veel raden behoorlijk van samenstelling zijn gewijzigd. VNG Gelderland (VNG/G) wil de belangen van de Gelderse gemeenten behartigen en heeft daarvoor haar ambities op papier gezet in een Koersdocument. Omdat niet alle gemeenten toe bleken aan de besluitvorming hierover, mede omdat er nog vragen waren, is dit in de algemene ledenvergadering van april 2018 aangehouden. In regiogesprekken heeft het bestuur van de VNG/G daarna de leden opgezocht om door te praten over de inhoud van het Koersdocument. Voor de toekomst van VNG Gelderland is dat een belangrijk document en breed draagvlak is daarom van belang.

De deelname aan de Gelderland Academie en de inzet van de VNG/G, naast die van de provincie Gelderland, werd door de leden breed omarmd.

En -mede door de raadsverkiezingen- waren er mutaties in het bestuur. Door de brede belangstelling voor de vacatures is op basis van gesprekken en de spreidingscriteria tot een voorstel voor de ALV 2019 gekomen.

Klap op de vuurpijl was het komende vertrek in 2019 van onze voorzitter als gevolg van zijn benoeming tot Commissaris van de Koning in Gelderland.

Activiteiten

Een belangrijke activiteit is de jaarlijkse *Dag van de Gelderse Gemeenten*, waar de leden in groten getale op afkomen. Een dag die enerzijds belangrijk is om mee te leven met VNG/G, daarnaast goed voor een prima stuk inhoud via de themabespreking en tussendoor netwerken met leuke en leerzame excursies in de middag. Gastheer Doesburg had het prima voor elkaar.

Tijdens de ALV praatte Jantine Kriens de leden bij over de actuele ontwikkelingen in Den Haag. Vooral de problematiek rond de *Jeugdzorg* en de bekostiging daarvan kreeg aandacht. Er bleek behoefte aan een aparte bijeenkomst over dit onderwerp, die op 14 juni werd georganiseerd.

Vervolgens was het tijd voor het themagedeelte, wat werd geleid door Otwin van Dijk, burgemeester in Oude IJsselstreek. Jantine Kriens beet met haar verhaal de spits af. Ze pleitte voor meer ruimte voor nieuwe politiek en openheid voor verandering.

De lokale politiek gaat de landelijke collega's voor in vernieuwing en houdt hen een spiegel voor. In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen zien we in vrijwel alle gemeenten een divers politiek landschap. Sommigen waarschuwen voor fragmentatie. Ik vraag me af: is dat nu echt erg? Zetels worden over meer achterbannen verdeeld. Maar ook met meer partijen kan er een goed debat gevoerd worden. Dit kan de democratie versterken mits we de veelheid als uitgangspunt nemen en niet als probleem.

Dat betekent ook dat we bereid moeten zijn bestaande spelregels eens tegen het licht te houden en wat meer ruimte te nemen als nieuwe gemeenteraad. En er is meer ruimte dan je denkt! Nergens staat bijvoorbeeld geschreven dat de collegevorming een kopie moet zijn van de Haagse werkelijkheid met oppositie en coalitie.

Na de vorige gemeenteraadsverkiezingen is er op een aantal plaatsen al geëxperimenteerd. Men is bijvoorbeeld eerst als raad gaan bepalen wat de belangrijkste uitdagingen zijn voor de komende periode en heeft die vastgelegd in een gemeenschappelijk kader. Daarbij zijn vaak bewoners, verenigingen en ondernemers betrokken. De uitkomst kan zijn dat er geen vaste coalitie en oppositie ontstaat maar dat er met wisselende meerderheden naar praktische oplossingen wordt gezocht. Laten deze experimenten een inspiratie zijn voor gemeenten die na deze verkiezingen op zoek zijn naar vernieuwing.

Als tweede spreker was Boudewijn Steur aan de beurt met een frisse blik op de invloed van contemporaine ontwikkelingen op het functioneren van de lokale democratie.

Het functioneren van de lokale democratie is een belangrijke waarde voor mensen. Een goed functionerende democratie verleent legitimiteit van het lokale overheidshandelen en biedt ook de mogelijkheid om opvattingen uit de samenleving te laten doorklinken in afwegingen die gemaakt worden. De wijze waarop die lokale

democratie is vormgegeven en functioneert, moet bekeken worden in het licht van contemporaine ontwikkelingen. Of te wel: er moet blijvend gewerkt worden aan het onderhoud van die lokale democratie.

Gegeven een aantal ontwikkelingen is het noodzakelijk in te zetten op aantal aanpassingen in die lokale democratie. Daarom wordt gewerkt aan een Programma Versterking Democratie en Bestuur. Dit Programma wordt niet isolatie door het ministerie opgesteld, maar samen met partners, zoals de koepels, de beroepsverenigingen en individuele gemeenten.

Op drie terreinen is directe inzet noodzakelijk:

- a. Versterking relatie samenleving - bestuur: hierbij gaat het om inzet op representatieve, participatieve en directe vormen van democratie. De inzet op de verschillende vormen worden in relatie en in evenwicht tot elkaar gezien*
- b. Versterking van de mensen binnen die lokale democratie*
- c. Vergroting van de weerbaarheid van de lokale democratie*

Richard van Zwol nam als derde en laatste spreker het woord met een meer algemeen beschouwende benadering. Hij kwam met een aantal aanbevelingen voor de aanwezigen.

1. *Durf te differentiëren in het denken en de institutionele vormen in de politiek.*
2. *Er is een andere houding van de Rijksoverheid nodig. Stop met standaardisatie, geef ruimte aan lokale politiek. Toezicht en inspecties tegen het licht houden.*
3. *Problematiseer de regio niet rondom democratische legitimatie. De regio doet er toe. Kiezer maakt het niet uit hoe, als overheid maar z'n werk doet. Omarm de regio.*

Hij eindigde met de boodschap dat colleges en raden zich niet in de eigen gemeenten kunnen opsluiten en zich ook niet kunnen beperken tot de gemeentelijke wereld in hun denken, doen en netwerken.

De vele buitenactiviteiten verliepen goed onder een mooie voorjaarszon, waardoor de binnenstad van Doesburg een ontmoetingsplaats werd voor Gelderse bestuurders. De dag werd afgesloten met een borrel in het oude Stadhuis van Doesburg.

Op 14 juni vond de extra bijeenkomst 'Financieel perspectief van de Gemeenten' (inclusief IBP en bekostigingsproblematiek Jeugdzorg) plaats in Barneveld. Hier had Jantine Kriens alle ruimte voor verdere toelichting en de mogelijkheid om in te gaan op vragen van leden, mede als voorbereiding op de ALV van VNG Nederland (VNG/N) eind juni. Helaas was de belangstelling voor die bijeenkomst onverwacht laag.

Samen met de VNG/N werd op 20 november een bijeenkomst belegd over de *Meerjarenvisie* van VNG/N. Arnhem was gastheer en de opkomst was prima. Na het welkom door burgemeester Marcouch zette Jantine Kriens de bedoelingen van VNG/N goed neer en na enkele workshops hield Co Verdaas een inspirerend verhaal over de uitdagingen van Gelderland voor de toekomst. Uitdagingen die ook een landelijke verbinding hebben.

Gelderland Academie

In 2018 heeft de Gelderland Academie een nieuwe impuls gekregen. De leden stemden unaniem in met de voorgelegde plannen en er werd een nieuw projectteam geformeerd. Vanuit de provincie Gelderland werden er drie medewerkers ter beschikking gesteld en VNG/G leverde een medewerker. Gedurende het jaar heeft de Academie een eigen huisstijl gekregen, werd de website opgezet en zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd over uiteenlopende thema's zoals Omgaan met Bedreiging, Grip op Samenwerking, Vernieuwing van Lokale Democratie en Makkelijk werken in de Bestuurlijke driehoek. Een van de hoogtepunten van het jaar was het Festival Verbonden Partijen in augustus.

De focus van de Gelderland Academie lag in 2018 vooral bij de (al dan niet nieuw verkozen) raadsleden. De komende jaren wordt het aanbod voor andere doelgroepen uitgebreid.

Overleg met de Provincie Gelderland

Met de provincie Gelderland vindt geregeld overleg plaats. Voorzitter Berends heeft geregeld overleg met leden van het college van GS. In februari is door delegaties van beide besturen een overleg geweest, waarin onder meer aandacht was voor de toekomstvisie van VNG/G zoals verwoord in het Koersdocument. Om meer inbreng van de leden te kennen voert VNG/G regiogesprekken en wil VNG/G wanneer daar aanleiding voor is met de provincie optrekken naar BZK of breder in het Haagse. Beide zullen aandachtig kijken naar regeringsvoornemens over kwaliteit en structuur van de lokale democratie. VNG/G juicht het voornemen toe om in het kader van Sterk bestuur in Gelderland ook naar de eigen rol te kijken. Ondermijning wordt door beide besturen als een belangrijk thema gezien, waaraan een vervolg moet worden gegeven. Verder wordt gesproken over gezamenlijke activiteiten als de Gelderland Academie en de Gelderse Bestuurdersdag.

Overleg met VNG Nederland

Het voorzittersoverleg van de provinciale afdelingen met het bestuur van VNG/N wordt twee maal per jaar belegd en gaat in op actuele thema's. Zo werd in het voorjaar de aanpak van de financiële gevolgen van de decentralisatie van de Jeugdzorg belicht, als voorbereiding op de gesprekken in de afdelingen uitmondend in het gesprek op de VNG Jaarvergadering.

Binnen het bestuur van VNG/G is een advies opgesteld voor de invulling van de VNG commissies vanuit Gelderland. Omdat de doorwerking daarvan beperkt bleek wordt hierover met VNG/N overlegd. Heb je een rol, dan moet dat ook zichtbaar zijn, anders moet je geen rol hebben. Dat gesprek vindt mede plaats op basis van de aanbevelingen van de commissie Deetman die de provinciale afdelingen van de VNG meer betekenis en inhoud wil geven.

Koersdocument

Voor het bestuur van VNG/G is de inhoud van het Koersdocument de insteek voor de bestuurlijke activiteiten. Vanuit veel gemeenten is daarvoor waardering, maar hier en daar waren ook vragen. Wat gaat die rol inhouden? Om daarover met de leden in gesprek te gaan zijn vanaf het najaar van 2018 regiogesprekken gehouden, waarin enerzijds gesproken wordt over het Koersdocument, anderzijds over zaken die vanuit een regio belangrijk worden gevonden en waar VNG/G stimulerend kan optreden richting provincie dan wel landelijke VNG. VNG/G neemt dat thema niet over maar geeft steun om het op een agenda te krijgen dan wel tot aanpak te komen. Inhoudelijk blijft het een zaak van een regio of een gemeente. Op de ALV 2019 zal dit Koersdocument opnieuw aan de leden worden voorgelegd.

Leden

Het aantal Gelderse gemeenten is per 2018 53. Alle 53 gemeenten zijn lid van de vereniging. Daarnaast zijn ook drie samenwerkingsverbanden lid, te weten: Regio Food Valley, Regio Achterhoek en Regio Rivierenland.

Bestuurssamenstelling

Per 1-1-2019 bestond het bestuur uit de volgende personen:

- De heer J.C.G.M Berends MPA, burgemeester van Apeldoorn (voorzitter)
- Mevrouw R.P. Hoytink-Roubos, wethouder van Berkelland (vicevoorzitter)
- De heer P.G. Arissen, gemeentesecretaris van West Maas en Waal (secretaris/penningmeester)
- Mevrouw drs. L.C.W.M. van der Meijs, burgemeester van Doesburg
- De heer A.A.J. Baars, burgemeester van Ermelo
- De heer G. van den Berg, wethouder van Nunspeet (beoogd bestuurslid)

- De heer N.G. Derks, wethouder van Wijchen (beoogd bestuurslid)
- Mevrouw J. van den Wildenberg, raadslid te Barneveld
- De heer R. de Vries, raadslid te Epe
- Mevrouw drs. D. van der Kamp, griffier van Overbetuwe
- Vacature regiosecretaris (naar verwachting zal voor de ALV een kandidaat bekend zijn)

Bureau VNG Gelderland

Het bureau van de VNG Gelderland wordt gevormd door mevrouw Freya van Os, MSc die haar hoofdtaak heeft binnen de activiteiten van de Gelderland Academie en de heer drs. Leo Bezemer die interimmanager bureau VNG/G is.

